

Πίνακας 1.1- Βασικά Αόριστα Ολοκληρώματα

Συνάρτηση f	Παράγωγος Συνάρτησης	Αόριστο Ολοκλήρωμα $\int f(x)dx$
$f(x) = x^n$ ($x \neq 0$) ($n \in \mathbb{Z} - \{-1\}$)	$(x^n)' = (n - 1)x^{n-1}$	$\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + c$
$f(x) = \frac{1}{x}$ ($x \neq 0$)	$(\ln x)' = \frac{1}{x}, (x \neq 0)$	$\int \frac{1}{x} dx = \ln x + c$
$f(x) = e^{ax}$ ($a \neq 0$)	$(e^{ax})' = ae^{ax}$	$\int e^{ax} dx = \frac{e^{ax}}{a} + c$
$f(x) = \alpha^x$ ($\alpha > 0$)	$(\alpha^x)' = \ln \alpha \cdot \alpha^x$	$\int \alpha^x dx = \frac{\alpha^x}{\ln \alpha} + c$
$f(x) = \eta \mu x$	$(\sigma \nu \eta x)' = -\eta \mu x$	$\int \eta \mu x dx = -\sigma \nu \eta x + c$
$f(x) = \sigma \nu \eta x$	$(\eta \mu x)' = \sigma \nu \eta x$	$\int \sigma \nu \eta x dx = \eta \mu x + c$
$f(x) = \varepsilon \varphi x$ $x \in \mathbb{R} - \left\{ \kappa \pi + \frac{\pi}{2}, \kappa \in \mathbb{Z} \right\}$	$(\varepsilon \varphi x)' = \tau \varepsilon \mu^2 x$	$\int \tau \varepsilon \mu^2 x dx = \varepsilon \varphi x + c$
$f(x) = \sigma \varphi x$ $x \in \mathbb{R} - \{ \kappa \pi, \kappa \in \mathbb{Z} \}$	$(\sigma \varphi x)' = -\sigma \tau \varepsilon \mu^2 x$	$\int \sigma \tau \varepsilon \mu^2 x dx = -\sigma \varphi x + c$
$f(x) = \tau \omicron \xi \eta \mu x := \eta \mu^{-1} x$ $x \in (-1, 1)$	$(\tau \omicron \xi \eta \mu x)' = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$	$\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \tau \omicron \xi \eta \mu x + c$
$f(x) = \tau \omicron \xi \sigma \nu \eta x := \sigma \nu \eta^{-1} x$ $x \in (-1, 1)$	$(\tau \omicron \xi \sigma \nu \eta x)' = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$	$\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = -\tau \omicron \xi \sigma \nu \eta x + c$
$f(x) = \tau \omicron \xi \varepsilon \varphi x := \varepsilon \varphi^{-1} x$ $x \in \mathbb{R}$	$(\tau \omicron \xi \varepsilon \varphi x)' = \frac{1}{1+x^2}$	$\int \frac{dx}{1+x^2} = \tau \omicron \xi \varepsilon \varphi x + c$
$f(x) = \tau \omicron \xi \sigma \varphi x := \sigma \varphi^{-1} x$ $x \in \mathbb{R}$	$(\tau \omicron \xi \sigma \varphi x)' = -\frac{1}{1+x^2}$	$\int \frac{dx}{1+x^2} = -\tau \omicron \xi \sigma \varphi x + c$

Πίνακας Τριγωνομετρικών Αντικαταστάσεων

Η υπο ολοκλήρωση συνάρτηση περιέχει εκφράσεις της μορφής:	Αντικατάσταση
$\int f(x, \sqrt{\alpha^2 - x^2}) dx, \quad x \leq a, a \neq 0$	$x(\theta) = a \eta \mu \theta, \theta \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$
$\int f(x, \sqrt{\alpha^2 + x^2}) dx, \quad \alpha \neq 0$	$x(\theta) = a \varepsilon \varphi \theta, \theta \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right) (\tau \varepsilon \mu \theta > 0)$
$\int f(x, \sqrt{x^2 - \alpha^2}) dx, \quad x \geq a, a \neq 0$	$x(\theta) = a \tau \varepsilon \mu \theta, \theta \in (0, \pi) (\sigma \nu \eta \theta > 0)$

Μια σημαντική κατηγορία (αόριστων) ολοκληρωμάτων

Ολοκλήρωμα	Αντικατάσταση	Αποτέλεσμα	Απόδειξη
$\int \frac{dx}{x^2 + a^2} \quad (a \neq 0)$	$u = \frac{x}{a}$	$\frac{1}{a} \text{τοξεφ}\left(\frac{x}{a}\right) + c$	$\int \frac{dx}{x^2 + a^2} = \frac{1}{a^2} \int \frac{dx}{\left(\frac{x}{a}\right)^2 + 1}$ $= \frac{1}{a} \int \frac{d\left(\frac{x}{a}\right)}{\left(\frac{x}{a}\right)^2 + 1} = \frac{1}{a} \text{τοξεφ}\left(\frac{x}{a}\right) + c$
$\int \frac{dx}{(x \pm \alpha)^2 + \beta^2} \quad (\beta \neq 0)$	$u = \frac{x \pm \alpha}{\beta}$	$\frac{1}{\beta} \text{τοξεφ}\left(\frac{x \pm \alpha}{\beta}\right) + c$	$\int \frac{dx}{(x \pm \alpha)^2 + \beta^2} = \frac{1}{\beta} \text{τοξεφ}\left(\frac{x \pm \alpha}{\beta}\right) + c$
$\int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma}$ <p>$(a \neq 0)$ $(\Delta := \beta^2 - 4a\gamma > 0)$</p>		$\frac{1}{\sqrt{\Delta}} \ln\left(\frac{2ax + \beta - \sqrt{\Delta}}{2ax + \beta + \sqrt{\Delta}}\right) + c$	$\int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma}$ $= \frac{1}{a} \int \frac{dx}{\left(x + \frac{\beta}{2a}\right)^2 - \left(\frac{\Delta}{4a^2}\right)}$ $= \frac{1}{a} \int \frac{dx}{\left(x + \frac{\beta}{2a}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{\Delta}}{2a}\right)^2}$ <p>του οποίου ο παρονομαστής παραγοντοποιείται ως</p> $\frac{1}{a} \cdot \frac{1}{\left(x + \frac{\beta}{2a}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{\Delta}}{2a}\right)^2}$ $= \frac{1}{4a \cdot (2ax + \beta - \sqrt{\Delta}) \cdot (2ax + \beta + \sqrt{\Delta})}$ <p>με μια ανάλυση σε απλά κλάσματα έχουμε</p> $\frac{1}{\sqrt{\Delta}} \cdot \left(\frac{1}{2ax + \beta - \sqrt{\Delta}} - \frac{1}{2ax + \beta + \sqrt{\Delta}} \right)$ <p>και τελικά</p> $\int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma} = \frac{1}{\sqrt{\Delta}} \ln\left(\frac{2ax + \beta - \sqrt{\Delta}}{2ax + \beta + \sqrt{\Delta}}\right) + c$
$\int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma}$ <p>$(\Delta := \beta^2 - 4a\gamma < 0, a \neq 0)$</p>	$u = \frac{2ax + \beta}{\sqrt{-\Delta}}$	$\frac{2}{\sqrt{-\Delta}} \text{τοξεφ}\left(\frac{2ax + \beta}{\sqrt{-\Delta}}\right) + c$	<p>Έχουμε $4a\gamma - \beta^2 > 0$ και</p> $\int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma} = \frac{1}{a} \int \frac{dx}{\left(x + \frac{\beta}{2a}\right)^2 + \left(-\frac{\Delta}{4a^2}\right)}$ $= \frac{1}{a} \int \frac{dx}{\left(x + \frac{\beta}{2a}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{-\Delta}}{2a}\right)^2}$ <p>και (αφού $-\frac{\Delta}{4a^2} > 0$), θεωρώντας το μετασχηματισμό</p> $u = \frac{x + \frac{\beta}{2a}}{\frac{\sqrt{-\Delta}}{2a}} = -\frac{2a}{\sqrt{-\Delta}}(2ax + \beta),$ <p>έχουμε τελικά</p> $\int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma} = \frac{2}{a\sqrt{-\Delta}} \text{τοξεφ}\left(\frac{2ax + \beta}{\sqrt{-\Delta}}\right) + c$

Σημείωση: Για τα ολοκληρώματα της μορφής

$$\int \frac{Ax + B}{ax^2 + \beta x + \gamma} dx,$$

όπου $A, a \neq 0, \Delta := \beta^2 - 4a\gamma < 0$ το ολοκλήρωμα αναλύεται σε άθροισμα 2 ολοκληρωμάτων:

$$\frac{A}{a} \int \frac{\alpha x + \beta}{ax^2 + \beta x + \gamma} dx + \left(B - \frac{A\beta}{a}\right) \int \frac{dx}{ax^2 + \beta x + \gamma}$$

τα οποία υπολογίζονται κατά τα γνωστά (βλ. προηγούμενο πίνακα).

Παραδείγματα-Εφαρμογές

<p>❶</p>	<p>Έστω $a \neq 0$. Τότε</p> $\frac{1}{x^2 - a^2} = \frac{1}{(x - a)(x + a)} = \frac{1}{2a(x - a)} - \frac{1}{2a(x + a)}$ <p>και αρα</p> $\int \frac{dx}{x^2 - a^2} = \int \frac{dx}{(x - a)(x + a)} = \frac{1}{2a} \ln \left \frac{x - a}{x + a} \right + c$
<p>❷</p>	<p>Έστω $0 \neq a \neq \beta \neq 0$. Τότε για το</p> $I = \int \frac{dx}{(x - a)(x - \beta)},$ <p>θέτουμε $u = x - \beta$¹ και λαμβάνουμε</p> $I = \int \frac{du}{(u - (a - \beta))u}$ <p>αλλά</p> $\frac{1}{(u - (a - \beta))u} = \frac{1}{a - \beta} \left(\frac{1}{u - (a - \beta)} - \frac{1}{u} \right)$ <p>και αρα</p> $I = \frac{1}{a - \beta} \ln \left \frac{u - (a - \beta)}{u} \right + c = \frac{1}{a - \beta} \ln \left \frac{x - a}{x - \beta} \right + c$
<p>❸</p>	$\int \frac{dx}{x^2 + 2x + 2} = \int \frac{dx}{(x^2 + 2x + 1) + 1} = \int \frac{dx}{(x + 1)^2 + 1} = \int \frac{d(x + 1)}{(x + 1)^2 + 1} = \text{τοξεφ}(x + 1) + c$ <p>και</p> $\int \frac{dx}{x^2 + 4x + 5} = \int \frac{dx}{(x + 2)^2 + 1} = \int \frac{d(x + 1)}{(x + 2)^2 + 1} = \text{τοξεφ}(x + 2) + c$ <p>και</p> $\int \frac{dx}{2x^2 + 3x + 4} = \frac{1}{2} \int \frac{dx}{\left(x + \frac{3}{4}\right)^2 + \frac{23}{16}} = \frac{2}{\sqrt{23}} \text{τοξεφ} \left(\frac{4x + 3}{\sqrt{23}} \right) + c$
<p>❹</p>	$\int \frac{x + 1}{x^2 - 4x + 8} dx = \int \frac{x - 2}{x^2 - 4x + 8} dx + 3 \int \frac{dx}{x^2 - 4x + 8}$ <p>Είναι</p> $\int \frac{x - 2}{x^2 - 4x + 8} dx = \frac{1}{2} \int \frac{2x - 4}{x^2 - 4x + 8} dx = \frac{1}{2} \int \frac{d(x^2 - 4x + 8)}{x^2 - 4x + 8} dx = \frac{1}{2} \ln(x^2 - 4x + 8) + c_1$ <p>και</p> $\int \frac{dx}{x^2 - 4x + 8} = \int \frac{dx}{(x - 2)^2 + 4} = \frac{1}{4} \int \frac{dx}{\left(\frac{x - 2}{2}\right)^2 + 1} = \frac{1}{2} \int \frac{d\left(\frac{x - 2}{2}\right)}{\left(\frac{x - 2}{2}\right)^2 + 1} = \frac{1}{2} \text{τοξεφ} \left(\frac{x - 2}{2} \right) + c_2$ <p>και αρα τελικά,</p> $\int \frac{x + 1}{x^2 - 4x + 8} = \ln \sqrt{x^2 - 4x + 8} + \frac{3}{2} \text{τοξεφ} \left(\frac{x - 2}{2} \right) + c$

¹ ή $u = x - a$

$$\int \frac{1-x}{x^2+x+1} dx = -\int \frac{x+\frac{1}{2}-\frac{3}{2}}{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2+\frac{3}{2}} dx = -\frac{1}{2} \int \frac{2x+1}{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2+\frac{3}{2}} dx + \frac{3}{2} \int \frac{1}{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2+\frac{3}{2}} dx$$

Αλλά,

$$\int \frac{2x+1}{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2+\frac{3}{2}} dx = \int \frac{d(x^2+x+1)}{x^2+x+1} = \ln(x^2+x+1) + c_1$$

και

$$\int \frac{1}{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2+\frac{3}{2}} dx = \frac{2\sqrt{3}}{3} \operatorname{τοξεφ}\left(\sqrt{3}\frac{2x+1}{3}\right) + c_2,$$

συνεπώς,

$$\int \frac{1-x}{x^2+x+1} dx = \sqrt{3}\operatorname{τοξεφ}\left(\sqrt{3}\frac{2x+1}{3}\right) - \ln\sqrt{x^2+x+1} + c$$

5

$$\int \frac{x dx}{x^2+6x+13} = \int \frac{x+3-3}{(x+3)^2+4} dx = \int \frac{x+3}{(x+3)^2+4} dx - 3 \int \frac{dx}{(x+3)^2+4}$$

$$= \frac{1}{2} \int \frac{d((x+3)^2+4)}{(x+3)^2+4} - \frac{3}{4} \int \frac{dx}{\left(\frac{x+3}{2}\right)^2+1} = \frac{1}{2} \left[\ln[(x+3)^2+4] - 3\operatorname{τοξεφ}\left(\frac{x+3}{2}\right) \right] + c$$

$$= \frac{1}{2} \left[\ln(x^2+6x+13) - 3\operatorname{τοξεφ}\left(\frac{x+3}{2}\right) \right] + c$$